

Goda argument för att bevara vargen i Sverige

Som bekant tenderar diskussionen kring Svargens vara eller icke vara att centreras kring de problem vargen ställer till med för människor. Sällan finns utrymme att bara uttrycka sin glädje över att det åter finns stora rovdjur i den svenska naturen. Jag tycker att det är underbart att det finns björn, lo, varg och järv i Sverige och det har berikat min livskvalitet! Detta låter sig knappast sägas utan att man betraktas som en bakåtsträvande naturromatiker som hänsynslöst negligerar dem som drabbas av problem och skador. Ofta hamnar vi på de anklagades bänk.

Att vargar kan ställa till med skador som drabbar enskilda personer är självfallet inget som får negligeras, men det är viktigt att framhålla att det handlar om balans och proportioner. Att sätta de skador vargen åstadkommer i proportion till andra risker och skador som alltid förekommer.

Det är också viktigt att ha klart för sig att det råder ett ojämlikhetsförhållande när det gäller att uttrycka stöd för, respektive motstånd mot varg. Det är betydligt lättare att uttrycka motstånd i väldigt konkreta termer än stöd för bevarandeåtgärder som tenderar att bli mer abstrakta. Icke desto mindre finns många bra argument för vargen, som måste respekteras i lika hög grad som alla de problem som ständigt förs på tal.

Genom historien har vargen blivit hänsynslöst förföljd av människan genom utrotningsskampanjer som har ägt rum i en utsträckning som går utöver varje rationell förklaring. Många människor känner därför en moralisk skuld till vargen och vill ge det stöd den behöver idag för att överleva.

De runt 200 000 vargar som finns kvar i världen är utspridda i 58 länder och återfinns i hög grad i små fragmenterade populationer utan större kontakt med varandra, utom i Kanada, Alaska och inre Asien. Professor Paul Ehrlich vid Stanforduniversitetet menar att man även måste ta hänsyn till hotade lokala populationer eftersom försvinnande populationer är ett förstadium till artutdöende. Många små lokala förluster blir tillsammans stora förluster. En population utrotas här och en annan där, och innan man vet ordet av har man en utrotningshotad art. Därför är varje vargpopulation viktig att bevara.

Många människor tilltalas av varegens karaktär och sociala organisation som har lik-

heter med människans, och det är väl ingen slump att den är anfader till människans bästa vän hunden. Många människor är känslomässigt engagerade i hur vi hanterar de vilda djur vi har i våra marker. Även dessa känslor måste tas på allvar.

William Lynn i IUCNs etikspecialistgrupp ställer frågan om det bara är människor och ingenting annat som utgör vårt moraliska samhälle? Eller omfattar detta samhälle en vidare cirkel av liv som inkluderar vilda djur som till exempel vargar, som vi också har ett etiskt och socialt ansvar för? Många människor upplever att ett fundamentalt argument för att bevara vargar är etiskt. De menar att vargen, precis som människan, har ett inboende värde och att dess rätt att leva inte är kopplat till djurens användbarhet för människan.

Sedan finns förvisso även nyttoargumenten. Det ena är att vargen som toppredator har en mycket viktigare funktion i ekosystemet än vad man tidigare förstått. Detta har påvisats mycket konkret i nationalparken Yellowstone i USA, där man funnit påtagliga så kallade kaskadeffekter av varegens återkomst. Träden kring flodstränderna kom tillbaka som en effekt av att vargen ändrade klövviltets betningsbeteende, vilket i sin tur ledde till att fåglar, bävvar och en mängd andra arter återvände.

Det finns även de som tror att rovdjur och vildmark kommer att bli hårdvaluta i framtiden genom att attrahera turister. Att värna rovdjur kan vara en ekonomisk investering, om människor i framtiden betalar för att få uppleva dem. Visst finns det goda argument för att bevara vargen i Sverige!

ANN DAHLERUS
GENERALSEKRETERARE

Foto: Lima Ricklund